

По-късно гърците устроили народен съдъ. Въ тоя съдъ се събирали хиляди души, и той съдѣлъ повече по настроение, а не по право.

За пръвъ пѣтъ редовенъ съдъ съ сѣдии, съ сѣдебни заседатели и съ разпитъ на свидетели се явилъ преди осемстотинъ години у англичанитѣ. Явилъ се не току така. Явилъ се следъ дълги борби и страдания. За да се освободятъ отъ произволитѣ на краля, англичанитѣ е трѣбвало дори да дигнатъ бунтъ и следъ успѣха на тоя бунтъ, кралятъ подписалъ хартия, че не може да бжде наказванъ никой безъ съдъ отъ сѣдии, взети отъ неговото съсловие. Значи и този сѣдебенъ редъ за наказания носѣлъ най-напредъ съсловенъ характеръ и билъ само за богатитѣ чифликчии.

*
* *

Следъ като билъ създаденъ тоя законъ, трѣбвало да се изминатъ още близо петстотинъ години, трѣбвало англичанитѣ да направятъ още една и то голѣма и действителна революция и чакъ тогава да сполучатъ вече да провъзгласятъ личността на всѣки гражданинъ за гарантирана отъ посѣгателствата и отъ произвола на краля и неговитѣ близки. Това станало на 1679. год. чрезъ единъ законъ, нареченъ „Законъ за правото на личността“ (т. е. законъ за право да разполага всѣки съ тѣлото си, съ личността си). За пръвъ пѣтъ въ историята на че-

ловѣчеството се гарантирали свободата и неприкосновеността на всѣки гражданинъ, защото съгласно закона никой не можелъ да бжде задържанъ повече отъ 24 часа въ затворъ безъ присѣда отъ законни сѣдии. Предварителенъ затворъ се допускалъ само за най-тежки престѣпления напр. за убийство. Другитѣ обвинени се пускали на свобода срещу умѣрена гаранция. Откакъ билъ издаденъ закона за правата на личността, англичанитѣ не знаятъ посѣгателства на краля или на полицаи върху когото и да било отъ тѣхъ безъ присѣда. Отъ тогава и сѣдиитѣ се затвърдили въ положението си. Съдѣтъ станалъ безпристрастенъ и всѣки гражданинъ има въ него пълно довѣрие. Днесъ въ Англия никой не мисли, нито пъкъ може да посегне върху свободата на личността. Тамъ личността е наистина **неприкосновена**.

Французитѣ втори следъ англичанитѣ си извоювали свободата и неприкосновеността на личността. Но и това не станало лесно. Въ Франция върлувалъ още дълго време режимъ на неограничени царе. Тъкмо следъ английската революция този режимъ станалъ толкова насилнишки, че едва ли нѣкой се чувствувалъ сигуренъ за имота и за живота си. На полицията били раздадени листове съ подписа на краля или на негови министри. Въ тѣзи листове е имало готова присѣда. Достатъчно било полицията да